

UDC (УДК) 343.1
JEL Classification: K40

Ангеленюк Анна-Марія Юріївна,

кандидат юридичних наук,

науковий співробітник

Державного науково-дослідного інституту

Міністерства внутрішніх справ України

e-mail: angelen_anna@ukr.net

ORCID ID: 0000-0001-5947-5105

Боровікова Віталіна Станіславівна,

науковий співробітник

відділу організації наукової роботи

Львівського державного університету внутрішніх справ

e-mail: borovikova-vitalina@ukr.net

ORCID ID: 0000-0003-4401-4562

ПРОБЛЕМИ ЗАТРИМАННЯ ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Анотація. Виокремлено категорії осіб щодо яких застосовується окремий порядок затримання за вчинення кримінального правопорушення, зокрема народні депутати та судді. Проаналізовано деякі теоретичні аспекти застосування затримання щодо окремої категорії осіб, окреслено проблеми, які виникають на практиці. Зокрема, звернено увагу на інститут недоторканості, з врахуванням якого у кримінальному процесуальному законодавстві закріплено особливий порядок затримання окремих категорій осіб. Сформовано позицію щодо вдосконалення правової регламентації затримання окремих осіб у законодавстві та надано відповідні пропозиції.

Ключові поняття: затримання, окрема категорія осіб, недоторканність, статус, народний депутат, суддя.

Angelenyuk Anna-Maria,

Candidate of Legal sciences,

Scientific Researcher State Research Institute

of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

e-mail: angelen_anna@ukr.net

ORCID ID: 0000-0001-5947-5105

Borovikova Vitalina,

Scientific Researcher

the department of the organization of scientific work

Lviv State University of Internal Affairs

e-mail: borovikova-vitalina@ukr.net

ORCID ID: 0000-0003-4401-4562

PROBLEMS OF DETENTION OF THE PARTICULAR CATEGORY OF PERSONS IN CRIMINAL PROCESS OF UKRAINE

Abstract. The article considers some aspects of custody introduction of a particular category of persons, in particular deputies and judges. The problems arising during the custody practical application regarding these persons which, in some cases, do not allow bringing them to criminal responsibility have been analyzed. The procedure of detention of people's deputies and judges, as well as their status according to the current legislation on the subject of compliance with the requirements of modernity, has been analyzed. It has been established that the immunity of deputies and judges is connected with the exercise of their powers within the limits of their professional activity and, furthermore, the idea of the inviolability institute consists in preventing any methods of influencing a deputy or a judge when making decisions. The absence of the element of surprise

and suddenness when applying taking into custody people's deputies of Ukraine, in accordance with the current legislation, which may contribute to counteracting the use of justice, as well as the attempts to avoid liability for criminal offense or escape abroad have been stated. Corresponding examples have been presented, where the individuals, using their integrity, went abroad and, as a result, were able to hide from the investigation and the court. Positive points were noted in the direction of reformation of the Institute of immunity, namely, the transfer of powers to grant permission to take into custody the judges to the High Council of Justice, as well as introduction of two laws on the abolition of parliamentary immunity by the Verkhovna Rada. The proposal not to cancel general parliamentary immunity, but to restrict it, has been given, which is similar to the immunity of judges, since it must direct the existence of a stabilized system of levers and counterbalances in the activities of a deputy or a judge, balancing the possibility of their adopting specific solutions, but preventing violations of the tasks of criminal proceedings in general.

Key concepts: detention, a particular category of persons, immunity, status, people's deputy, judge.

DOI 10.32518/2617-4162-2020-1-85-92

Вступ

У науці кримінального процесуального права різні аспекти щодо затримання у кримінальному процесі загалом досліджували багато науковців, серед яких О. І. Білоусов [1], М. Григор'єв [2], І. М. Гуткін [3], Ю. М. Грошевий [4], А. Я. Дубинський [5], В. Т. Маляренко [6], І. Л. Петрухін [7], С. М. Смоков [8], А. К. Чернова [9], В. І. Фаринник [10], О. Г. Шило [11], Д. О. Шульга [12]. Згадані науковці здійснювали правовий аналіз окремих питань процесу затримання, тактики його застосування. Більш детально деяких аспектів проблем застосування запобіжних заходів до окремих категорій осіб торкнулись такі автори як В. Г. Дрозд, В. Ю. Дрозд [13]. Зважаючи на подане, варто зауважити, недостатність уваги науковців до проблем застосування кримінального процесуального затримання щодо народних депутатів та суддів, що зумовлює потребу аналізу цього питання.

У юридичній науці закордонних країн питання, що стосуються затримання вивчали достатня кількість авторів, серед яких Віл Доб'є (Will Dobbie, 2016), Якоб Голдін (Jacob Goldin, 2016), Крістал Янг (Crystal Yang, 2016) [14], Андрей Ашворт (Andrew Ashworth, 2014), Луція Зеднер (Lucia Zedner, 2014) [15], які розглядають затримання не тільки в світлі примусового заходу, а ще як захід, що відіграє важливу роль саме у профілактиці вчинення кримінальних правопорушень. Окремі аспекти питань стосовно імунітету окремих категорій осіб, зокрема в Європейському контексті, досліджували такі автори як Саша Хардт (Sascha Hardt, 2015) [16], Йосеф Мейнгот (Joseph Maingot 1997) [17], Сімон Віглей (Simon Wigley, 2003) [18] та інші.

У наукових дискусіях виникають питання щодо меж такої недоторканності (імунітету) та співвідношення таких привілеїв із корупційною складовою, яка може мати місце, зважаючи на владні повноваження та можливості

осіб, що мають право користуватись недоторканністю та імунітетом.

Зважаючи на викладене, варто проаналізувати деякі аспекти інституту недоторканності, в тому числі питання, що стосуються статусу суддів та статусу народних депутатів у світлі забезпечення виконання завдань кримінального процесу. Безперечно, недоторканність депутатів та суддів пов'язана із здійсненням ними своїх повноважень у межах їх професійної діяльності та полягає у недопущенні будь-яких методів впливу на особу депутата чи судді під час прийняття ним рішень. Ідея інституту недоторканності базується лише на внутрішньому переконанні відповідної держави у правильності та відповідності такого інституту вимогам правового поля. Варто зауважити, що межі надання привілеїв щодо недоторканності окремих осіб під час здійснення ними владних повноважень у різних країнах є відмінними та залежать від рівня правосвідомості і посадових осіб, і суспільства загалом. Видається природним наявність різної ступені довіри до окремих категорій осіб у низки закордонних країн та України, оскільки, кожна держава визначає золоту середину між можливостями приймати рішення такими особами (убезпечивши їх від будь-якого тиску) та можливостями користуватись своїм імунітетом під час вчинення неправомірних дій (протидіяти розслідуванню вчинених ними кримінальних правопорушень у такий спосіб прикриватись інститутом недоторканності).

У світовій спільноті йдуть дебати щодо парламентської недоторканності. Дехто називає її анахронізмом, застарілою та такою, що суперечить фундаментальним принципам конституційного права. Інші переконують, що причина, за якою недоторканність є в конституціях багатьох країн, досі існує.

На думку Венеціанської комісії Ради Європи у країнах, де дотримуються верховенства права та функціонують демократичні

інституції імунітет не потрібен, тому що ризик втручання в діяльність законодавчого органу дуже низький, водночас у країнах перехідного типу, де демократія лише на етапі розбудови, депутатів варто забезпечувати від переслідування з політичних мотивів та послаблення законодавчої гілки влади, адже звинувачення висуває судова чи виконавча влада. Також недоторканність захищає опозицію від утисків з боку правлячої більшості, забезпечує членів парламенту від політичних переслідувань та судових рішень з політичних мотивів. Однак, варто погодитись із В. Г. Дрозд та В. Ю. Дрозд у тому, що існування надмірної уваги до окремих категорій осіб не враховує принцип ст. 24 Конституції України щодо рівності громадян перед законом і судом [13, с. 64].

Відтак, запропонована стаття має на меті уточнити теоретичні аспекти застосування затримання щодо окремої категорії осіб та дослідити проблеми пов'язані з таким затриманням, зокрема застосуванням його до народних депутатів та суддів в Україні, в результаті чого сформувані пропозиції щодо удосконалення діючого законодавства.

1. Закріплення у нормах кримінального процесуального законодавства порядку затримання окремої категорії осіб

Згідно з чинним законодавством, а саме п. 2, ст. 176 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), затримання особи визначено як тимчасовий запобіжний захід. Окрім цього, проаналізувавши норми КПК України можна виділити наступні види затримання: 1) затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу (ст.ст. 187–191 КПК України); 2) законне затримання (ст. 207 КПК України); 3) затримання уповноваженою службовою особою (ст. 208 КПК України); 4) затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України (ст. 582 КПК України).

Окрім того, зважаючи на вимоги глави 37 КПК України до окремої категорії осіб, застосовується особливий порядок кримінального провадження, зокрема порядок застосування затримання. Зокрема, ст.ст. 482–482² КПК України визначають особливості такого порядку затримання до окремої категорії осіб, а саме народного депутата та судді [19].

Згідно зі ст. 52 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 суддею є громадянин України, який відповідно до Конституції України та зазначеного закону призначений суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює

правосуддя на професійній основі [20]. Суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Одним із засобів забезпечення незалежності судді саме є його недоторканність та імунітет.

Також гарантії незалежності і недоторканності суддів поширюються на присяжних, проте лише на час виконання ними обов'язків із здійснення правосуддя.

Варто зазначити звуження суддівського імунітету враховуючи зміни у рамках конституційної реформи у галузі судоустрою. Так, Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02.06.2016, який набрав чинності 30.09.2016, Верховна Рада України (далі ВРУ) позбавлена конституційних повноважень щодо надання згоди на затримання суддів і матеріали направляються до Вищої ради правосуддя (далі ВРП) для ухвалення вказаного вище рішення.

Так, згідно зі ст. 482 КПК України затримання судді чи утримання його під вартою чи арештом здійснюється за згодою ВРП.

Без згоди ВРП суддю не можна затримати або утримувати під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку судом, за винятком затримання судді під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні діяння, за яке встановлена кримінальна відповідальність, має бути негайно звільнений після з'ясування його особи, за винятком: якщо ВРП надано згоду на затримання судді у зв'язку з таким діянням; затримання судді під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, якщо таке затримання є необхідним для попередження вчинення злочину, відвернення чи попередження наслідків злочину або забезпечення збереження доказів цього злочину.

Суддя має бути негайно звільнений, якщо мета такого затримання (попередження вчинення злочину, відвернення чи попередження наслідків злочину або забезпечення збереження доказів цього злочину) досягнута [19].

Керуючись засадами відповідальності, підвітності перед суспільством, формування добросчесного та високопрофесійного корпусу суддів, ВРП 16.01.2017 ухвалила публічне звернення [21], у якому звернула увагу слідчих суддів, судів на необхідність дотримання конституційних гарантій незалежності і недоторканності судді, передбачених ст. 126 Конституції України у випадку застосування до них затримання в межах кримінального провадження.

Згідно з ст. 58 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» подання про надання згоди на затримання судді вноситься на розгляд ВРП Генеральним прокурором або його заступником, а стосовно судді Вищого антикорупційного суду таке подання вноситься Генеральним прокурором (виконувачем обов'язків Генерального прокурора). Таке подання має бути вмотивованим, містити конкретні факти і докази, що підтверджують вчинення суддею суспільно небезпечного діяння, визначеного КПК України, обґрунтування необхідності такого затримання. Ст. 59 передбачено, що ВРП розглядає подання про надання згоди на затримання судді не пізніше п'яти днів з дня отримання подання [22].

Розгляд подання про надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом здійснюється ВРП без виклику судді (за винятком такого розгляду подання щодо судді Вищого антикорупційного суду, участь якого або його представника є обов'язковою). У разі необхідності ВРП може викликати суддю для надання пояснень. Повідомлення про дату, час і місце розгляду відповідного клопотання направляється Генеральному прокурору або його заступнику невідкладно.

Неявка судді, судді Вищого антикорупційного суду або його представника, Генерального прокурора, його заступника або уповноваженого одним із них прокурора на засідання ВРП незалежно від причин не перешкоджає розгляду подання та здійснюється без їх участі.

Згідно з ст. 60 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» рішення про надання згоди на затримання судді оголошується присутнім на засіданні та негайно вручається Генеральному прокурору, його заступнику або уповноваженому прокурору. У випадку розгляду питання щодо судді Вищого антикорупційного суду – рішення негайно вручається Генеральному прокурору (виконувачу обов'язків Генерального прокурора) [22].

Варто зауважити, що у випадку застосування до судді затримання під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, досить звужено перелік умов за яких таке затримання може бути застосовано, так у ст. 482 КПК України закріплено лише три умови: попередження вчинення злочину; відвернення чи попередження наслідків злочину; забезпечення збереження доказів цього злочину.

Оскільки, затримання є запобіжним заходом (хоч і тимчасовим), то згідно з ст. 177 КПК України метою його застосування є запобігання спробам: 1) переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду; 2) знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей

чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; 3) незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні; 4) перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином; 5) вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується [19].

Враховуючи наведене, а також те, що особи, які здійснюють правосуддя мають бути взірцем для наслідування у суспільстві, вважаємо, що не потрібно звужувати перелік умов за яких вони можуть бути затриманні, тим більше у випадку, коли це стосується затримання під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину. Пропонуємо п. 2, ч. 1, ст. 482 КПК України викласти у наступній редакції: «затримання судді під час або одразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, якщо таке затримання є необхідним для забезпечення мети запобіжного заходу, зазначеної у ст. 177 цього Кодексу».

Далі розглянемо застосування затримання до народного депутата України. Так, згідно з ч. 2, ст. 482² КПК України визначено порядок кримінального процесуального затримання народного депутата України, який з 18.12.2019 дещо змінено, однак все-таки процес затримання цієї категорії осіб недосконалий. Зокрема, клопотання про дозвіл на затримання, що має бути погоджений Генеральним прокурором (особою, що виконує обов'язки Генерального прокурора), розглядаються за обов'язкової участі народного депутата України. Відтак слідчий суддя зобов'язаний завчасно повідомити народного депутата України про розгляд зазначеного клопотання, що безперечно нівелює фактор раптовості під час застосування затримання та дає змогу народному депутатові до розгляду питання бути попередженим про можливе затримання та не з'явитися на засідання, а саме сховатися від слідства та суду.

Враховуючи наведене, пропонуємо з ч. 2, ст. 482² КПК України вилучити абзац щодо обов'язкової участі народного депутата України у розгляді клопотань щодо нього та попереднього повідомлення його про це.

Наступна норма, а саме: що без дозволу слідчого судді, дозволяється затримання народного депутата України у випадку, якщо його застали під час вчинення або безпосередньо після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, пов'язаного із застосуванням насильства, або такого, що спричинив загибель людини [19] не викликає нині заперечень.

2. Проблеми, що пов'язані з застосуванням кримінального процесуального затримання (практичний аспект)

Аналізуючи норми процесуального права щодо надання згоди на затримання судді, варто зазначити можливість застосувати таке затримання відносно несподівано щодо затримувачого, оскільки згідно з законом, присутність судді під час розгляду подання необов'язкова, а у разі його присутності для надання пояснень є можливість (у разі надання згоди ВРП) одразу затримати суддю, оскільки рішення про надання згоди на затримання негайно вручається відповідному прокурору.

Проаналізувавши практику отримання дозволу на затримання суддів ВРП, зазначимо, що з 30.09.2016 прийнято чотири ухвали від 14.11.2016 про надання згоди на затримання суддів та обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та дві ухвали від 14.02.2017 про залишення без розгляду матеріалів про надання відповідної згоди. Так, залишено без розгляду матеріали про надання згоди на затримання судді господарського суду міста Києва та надання згоди на обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, оскільки в отриманих ВРП матеріалах містилось подання Генерального прокурора України В. М. Шокіна від 10.07.2015, яке було подано у ВРУ, а у прикінцевих та перехідних положеннях законів України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», «Про судову систему і статус суддів» від 02.06.2016, «Про Вищу раду правосуддя» не містяться положення щодо наступництва ВРП стосовно процедур розгляду подань про надання згоди на затримання чи арешт судді, які не розглянуті ВРУ до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Звичайно незрозумілим залишається питання чому подання про надання дозволу вказане вище від 10.06.2015 не було розглянутим ВРУ до 30.09.2016 (моменту вступу у дію змін законодавства), що вказує не тільки про відсутність оперативності у прийнятті цього рішення, а й про неможливість застосувати фактор раптовості під час застосування затримання.

Вважаємо, що віднесення повноважень щодо надання дозволу про затримання ВРП є однозначно позитивним моментом, що дасть змогу оптимально на практиці застосовувати запобіжні заходи до суддів, зважаючи на особливості інституту недоторканності суддів.

Невтішна практика, на жаль, була присутня й стосовно затримання народних депутатів, коли згоду на це мала надавати ВРУ.

Так, наприклад 05.07.2016 ВРУ підтримала подання генерального прокурора Юрія

Луценка та дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і арешт народного депутата Олександра Онищенка, якого на той момент не було у залі засідань парламенту. Генеральний прокурор Ю. В. Луценко у заключному слові перед голосуванням підтвердив, що депутат уже знаходиться не в Україні: «...Онищенку дали втекти. Це правда. Дали йому втекти законом про регламент роботи Верховної Ради, яким передбачена саме така процедура притягнення депутата до кримінальної відповідальності... На жаль, пан Онищенко 2-го числа цього місяця літаком покинув Україну як народний депутат, зупинити якого правоохоронні органи не мають жодної законної можливості» [23].

Окрім вказаного, 03.06.2015 ВРУ надала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України С. П. Ключова. Одразу після цього він намагався вилетіти до Австрії. 04.06.2015 він не з'явився на допит у Генпрокуратуру, а потім стало відомо, що він зник, а його місцезнаходження невідоме. 17.06.2015 народний депутат Антон Геращенко заявив, що С. П. Ключов втік в іншу державу через тимчасово окуповані території Донбасу. Лише 04.12.2015 у ВРУ надійшло подання Генпрокуратури з приводу надання згоди на затримання і арешт С. П. Ключова і лише 28.01.2016 була прийнята постанова про надання згоди про затримання народного депутата України С. П. Ключова [24].

Враховуючи наведені вище приклади, варто зазначити, що особи, скориставшись своєю недоторканністю, виїхали за кордон в результаті чого отримали можливість переховуватись від слідства та суду.

Однак, були випадки дієвості попереднього порядку застосування до народних депутатів затримання, що є лише відображенням їх правосвідомості або наявності бажання у законний спосіб доводити свою невинуватість та не протидіяти досудовому розслідуванню. Так, наприклад 22.03.2018 згідно з постановою ВРУ № 2365-VIII «Про надання згоди на затримання народного депутата України Н. В. Савченко» [25], її відразу було затримано, оскільки вона під час голосування знаходилась у залі ВРУ.

Висновки

Проаналізувавши деякі аспекти інституту недоторканності депутатів та суддів в Україні, варто зазначити, що у окремих випадках, він стає перешкодою під час виконання завдань кримінального судочинства, а саме притягнення кожного хто вчинив кримінальне правопорушення до кримінальної відповідальності. Саме з цих

причин нині українське суспільство вимагає кардинальних змін щодо інституту недоторканності, що підтримано на законотворчому рівні, оскільки дійсно потребує реформування. Безперечно закріплення можливості затримання народного депутата без дозволу у визначених ситуаціях та зміна порядку його затримання є кроком вперед, однак цей крок не має бути

останній у напрямку вдосконалення процесу затримання, зважаючи на елементи недоторканності таких осіб. Окрім того, у жодному разі не варто допускати, щоб особливості затримання окремих категорій осіб ставали на заваді виконання завдань кримінального процесу, а саме заважали притягнення винної особи до відповідальності.

Список використаних джерел

1. Білоусов О. І. Затримання підозрюваного у кримінальному процесі України : монографія. Одеса, 2009. 112 с.
2. Григорьев В. Н. Задержание подозреваемого. 1999. 544 с.
3. Гуткин И. М. Актуальные вопросы уголовно-процессуального задержания : учеб. пособие. М., 1980. 90 с.
4. Грошевий Ю. Проблеми реформування кримінального судочинства. *Право України*. 2009. № 2. С. 5–11.
5. Дубинский А. Я. Некоторые вопросы правовой регламентации задержания подозреваемого в совершении преступления. По итогам научно-исследовательской работы профессорско-преподавательского состава за 1972 год : материалы конф. Киев : Киевская ВШ МВД СССР, 1973. С. 87–92.
6. Маляренко В. Т. Перебудова Кримінального процесу України в контексті європейських стандартів. К., 2005. 512 с.
7. Петрухин И. Л. Неприкосновенность личности и принуждение в уголовном процессе. М. : Наука, 1989. 256 с.
8. Смоков С. М., Горелкіна К. Г. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві. Одеса : Астропринт, 2012. 152 с.
9. Чернова А. К. Удосконалення інституту затримання підозрюваного. *Право і суспільство*. 2008. № 6. С. 83–87.
10. Фаринник В. І. Затримання особи як захід забезпечення кримінального провадження: проблеми правозастосування. Кримінальний процес: сучасний вимір та перспективні тенденції : 1-й Харк. кримінал. процесуал. полілог: присвяч. 50-річчю каф. кримінал. процесу Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого та 85-річчю від дня народж. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України Ю. М. Грошевого (м. Харків, 16 груд. 2016 р.). Харків : Право, 2017. С. 222–231.
11. Шило О. Г. Особливості обґрунтування обрання запобіжних заходів у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер.: Право. 2014. Вип. 25. С. 269–273.
12. Шульга О. В. Фактичні підстави затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 2. С. 98–101.
13. Дрозд В. Г., Дрозд В. Ю. Порядок застосування запобіжних заходів до окремої категорії осіб. *Вісник Державного Луганського університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2016. № 2. С. 58–66.
14. Will Dobbie, Jacob Goldin, Crystal Yang. The Effects of Pre-Trial Detention on Conviction, Future Crime, and Employment: Evidence from Randomly Assigned Judges. NBER Working Paper No. 22511. Issued in August 2016. URL: <http://www.nber.org/papers/w22511> (дата звернення 10.01.2020).
15. Preventive Justice. By Andrew Ashworth and Lucia Zedner. Oxford University Press. 2014. 306 p.
16. Hardt, Sascha. Parliamentary immunity in a European context: In-depth analysis for the JURI Committee. Brussels: European Union. 2015. 32 p.
17. Joseph Maingot. Parliamentary Privilege in Canada: Second Edition. Hardcover. Nov. 19. 1997. 432 p.
18. Simon Wigley. Parliamentary Immunity: Protecting Democracy or Protecting Corruption? *Journal of Political Philosophy*. Vol. 11. No 1. 2003. P. 23–40.
19. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 (дата звернення 10.01.2020).
20. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19 (дата звернення 10.01.2020).
21. Про публічне звернення Вищої ради правосуддя щодо порядку затримання судді, утримання його під вартою чи арештом. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя URL: www.vru.gov.ua/act/8563 (дата звернення 10.01.2020).
22. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19 (дата звернення 10.01.2020).
23. Рада дала згоду на затримання та арешт депутата Онищенко. *Нромadske*. URL: <https://hromadske.ua/posts/rada-dala-zhodu-na-zatrymannia-ta-aresht-deputata-onyshchenka> (дата звернення 10.01.2020).

24. Рада дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання та арешт Ключова. Уніан. URL: <https://www.unian.ua/politics/1249234> (дата звернення 10.01.2020).
25. Про надання згоди на затримання та арешт народного депутата України Савченко Н. В. : Постанова ВРУ № 2365-VIII від 22 березня 2018 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-19> (дата звернення 10.01.2020).

References

1. Bilousov, O. I. (2009). *Zatrymattia pidozriuvanoho u kryminalnomu protsesi Ukrainy* [Detention the accused in the criminal process of Ukraine] : monohrafiia. Odesa, 112 [in Ukr.].
2. Hryhorev, V. N. (1999). *Zaderzhanye podozrevaemoho* [Detention the accused]. 544 [in Rus.].
3. Hutkyn, Y. M. (1980). *Aktualnye voprosy uholovno-protsessualnoho zaderzhanyia* [Actual issues of criminal and processing detention] : uchebnoe posobyе. M., 90 [in Rus.].
4. Hroshevyi, Yu. (2009). *Problemy reformuvannia kryminalnoho sudochynstva* [The issue of reformation of criminal legal procedure]. *Pravo Ukrainy*, 2, 5–11 [in Ukr.].
5. Dubynskiy, A. Ya. (1973). *Nekotorye voprosy pravovoi rehlementatsyy zaderzhanyia podozrevaemoho v soversheny prestupleniya* [Some issues of legal regulation of the detention the accused committed crime]. *Po ytoham nauchno-yssledovatel'skoi raboty professorsko-prepodavatel'skoho sostava za 1972 hod* : materyaly konf. Kyev : Kyevskaia VSh MVD SSSR, 87–92 [in Rus.].
6. Maliarenko, V. T. (2005). *Perebudova Kryminalnoho protsesu Ukrainy v konteksti yevropeyskykh standartiv* [Reorganization of criminal proceedings of Ukraine in the context of European standards]. K., 512 [in Ukr.].
7. Petrukhyn, Y. L. (1989). *Neprykosnovennost lychnosti y prynuzhdenye v uholovnom protsesse* [Inviolability of the personal freedom and enforcement in criminal procedure]. M. : Nauka, 256 [in Rus.].
8. Smokov, S. M., & Horelkina, K. H. (2012). *Harantii zastosuvannia zakhodiv protsesualnoho prymusu u kryminalnomu sudochynstvi* [Guarantees of implementation measures of civil procedures in criminal legal proceedings]. Odesa : Astroprynt, 152 [in Ukr.].
9. Chernova, A. K. (2008). *Udoskonalennia instytutu zatrymattia pidozriuvanoho* [Improvement of the institution of the detention the accused]. *Pravo i suspilstvo*, 6, 83–87 [in Ukr.].
10. Farynnyk, V. I. (2017). *Zatrymattia osoby yak zakhid zabezpechennia kryminalnoho provadzhennia: problemy pravozastosuvannia* [The detention of a person as a measure of providing criminal case as a problem of law enforcement]. *Kryminalnyi protses: suchasnyi vymir ta perspektyvni tendentsii* : 1-y Khark. kryminal. protsesual. poliloh: prysviach. 50-richchiu kaf. kryminal. protsesu Nats. yuryd. un-tu im. Yaroslava Mudroho ta 85-richchiu vid dnia narodzh. d-ra yuryd. nauk, prof., akad. NAPrN Ukrainy Yu. M. Hroshevoho (m. Kharkiv, 16 hrud. 2016 r.). Kharkiv: Pravo, 222–231 [in Ukr.].
11. Shylo, O. H. (2014). *Osoblyvosti obruntuvannia obrannia zapobizhnykh zakhodiv u kryminalnomu provadzhenni* [Actual grounds of detention the accused of committed crime]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Ser.: Pravo, 25, 269–273 [in Ukr.].
12. Shulha, O. V. (2014). *Faktychni pidstavy zatrymattia osoby, pidozriuvanoi u vchynenni zlochynu* [The actual grounds for the detention of a suspected of committed crime person]. *Pidpriemnystvo, hospodarstvo i pravo*, 2, 98–101 [in Ukr.].
13. Drozd, V. H., & Drozd, V. Iu. (2016). *Poriadok zastosuvannia zapobizhnykh zakhodiv do okremoi katehorii osib* [Order of implementation of preventing measures for the particular category of people]. *Visnyk Derzhavnoho Luhanskoho universytetu vnutrishnikh sprav im. E. O. Didorenka*, 2, 58–66 [in Ukr.].
14. Will Dobbie, Jacob Goldin, Crystal Yang. (2016). *The Effects of Pre-Trial Detention on Conviction, Future Crime, and Employment: Evidence from Randomly Assigned Judges*. NBER Working Paper No. 22511. Issued in August 2016. Retrieved from <http://www.nber.org/papers/w22511> (data zvernennia 10.01.2020).
15. Preventive Justice. (2014). By Andrew Ashworth and Lucia Zedner. Oxford University Press, 306.
16. Hardt, Sascha. (2015). *Parliamentary immunity in a European context: In-depth analysis for the JURI Committee*. Brussels: European Union, 32.
17. Joseph Maingot. (Nov. 19, 1997). *Parliamentary Privilege in Canada: Second Edition*. Hardcover, 432.
18. Simon Wigley. (Febr. 12, 2003). *Parliamentary Immunity: Protecting Democracy or Protecting Corruption?* *Journal of Political Philosophy*, Vol. 11, 1, 23–40.
19. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy* [Criminal Procedural Code of Ukraine] vid 13.04.2012. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].
20. *Pro sudoustrii i status suddiv : Zakon Ukrainy»* [Judicial System and Status of Judges : Law of Ukraine] vid 02.06.2016. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].
21. *Pro publichne zvernennia Vyshchoi rady pravosuddia shchodo poriadku zatrymattia suddi, utrymattia yoho pid vartoiu chy areshtom* [Public allocation of High Counsel of legal procedure concerning the order

- of detention of a judge, being apprehended or under the arrest]. Ofitsiynyi sait Vyshchoi rady pravosuddia. Retrieved from <http://www.vru.gov.ua/act/8563> (data zvernennia 10.01.2020).
22. Pro Vyshchu radu pravosuddia : Zakon Ukrainy [High Counsel of Legal Procedure : Law of Ukraine] vid 21.12.2016. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].
 23. Rada dala zghodu na zatrymannia ta aresht deputata Onyshchenka. [Counsel gave the consent for the detention and arrest of the deputy Onyschenko] Hromadske. Retrieved from <https://hromadske.ua/posts/rada-dala-zhodu-na-zatrymannia-ta-aresht-deputata-onyshchenka> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].
 24. Rada dala zghodu na prytiahnennia do kryminalnoi vidpovidalnosti, zatrymannia ta aresht Kliuieva [Counsel gave the consent to make responsible for criminal liability, detention and arrest of Kljuev]. Unian. Retrieved from <https://www.unian.ua/politics/1249234> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].
 25. Pro nadannia zghody na zatrymannia ta aresht narodnoho deputata Ukrainy N. V. Savchenko : Postanova VRU [Concession of the consent for the detention and arrest of the deputy of Ukraine N.V. Savchenko : Resolution of the Supreme Rada of Ukraine] № 2365-VIII vid 22 bereznia 2018 roku. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-19> (data zvernennia 10.01.2020) [in Ukr.].

*Стаття: надійшла до редакції 31.01.2020
прийнята до друку 19.02.2020*

*The article: is received 31.01.2020
is accepted 19.02.2020*